

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye „A Bizottságnak a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz intézett következő közleményéről: A környezeti szempontok figyelembevétele az európai szabványosítás során”

(COM(2004) 130 végleges)

(2005/C 74/11)

2004. február 25-én, az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fent említett közleményről.

A Bizottság munkájának előkészítéséért felelős „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2004. július 6-án elfogadta véleményét. (Előadó **A. PEZZINI**).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. szeptember 15-én tartott 411. plenáris ülésén a következő véleményt fogadta el egyhangúlag:

1. Bevezetés:

1.1. Az európai szabványosítási folyamatba beágyazandó környezeti szempontokra vonatkozó problematika az Európai Unió azon stratégiájában leírt elsődleges célok közé tartozik, amely stratégiát az Európai Bizottság 2001-ben a fenntartható fejlődésre vonatkozóan elfogadott ⁽¹⁾, és amelyről az EGSzB-nek alkalma volt 2001 novemberében véleményezni, illetve legutóbb mérleget készíteni. ⁽²⁾ Ez a stratégia arra irányul, hogy kiegyensúlyozott viszony alakuljon ki a gazdasági, társadalmi és környezeti szempontok között, és hogy megerősítse az EU-szerződésben ⁽³⁾ megfogalmazott elvet, miszerint integrálni kell a többi közösségi politikába a környezetvédelmi követelményeket. A Közösség hatodik környezetvédelmi cselekvési programjában ⁽⁴⁾ ezzel összefüggésben kiemelik, hogy a műszaki szabványok megállapítása során figyelembe kell venni a környezetvédelem követelményeit.

1.2. A műszaki szabványok megállapítása ezenkívül lényegesen hozzájárulhat a környezetet védő haladás távlatába teljesen integrálódó belső piac megvalósításához. Ez a folyamat összhangba hozza azt a célt, hogy 2010-re a gazdasági térség legversenyképesebb gazdasággá váljék azzal a céllal, hogy egy jobb minőségű és új munkahelyeket teremtő fenntartható gazdaság jöjjön létre, egy olyan kibővített Európa keretén belül, melyet az egyre nagyobb gazdasági és társadalmi kohézió jellemez, ahogyan azt a 2000-ben az EU állam- és kormányfői által elfogadott Lisszaboni Stratégiában áll.

1.3. Másrészt a műszaki szabványosítás, amely minden résztvevő közös megegyezésén alapul, lényeges eleme az EU politikák, különösen pedig a termékek integrációs politikája megvalósításának, amellyel kapcsolatban az EGSzB már többször nyilatkozott ⁽⁵⁾, mivel számára a szabványosítás lehetséges eszköz a termékek és szolgáltatások környezetre gyakorolt káros hatása csökkentéséhez.

⁽¹⁾ COM(2001) 264 végleges.

⁽²⁾ A GSzB 1494/2001 sz. 2001. 11. 29-i véleménye és az EGSzB 661/2004 sz. 2004. 04.29-i véleménye.

⁽³⁾ EU-szerződés 2. és 6. cikk (egybefoglalt változat).

⁽⁴⁾ 2002.07.22-i 1600/2002/EK határozat.

⁽⁵⁾ A Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye az „Integrált termékpolitika zöld könyvéről” (2001.IX.17-i HL C 260) és az EGSzB 2003. XII. 10-ei 1598/2003 sz. véleménye az „Integrált termékpolitikát – az ökológiai életciklus-kiindulópontjára építeni”.

1.4. A 2002. március 1-i Szabványügyi Tanács megerősítette az összehangolt szabványok célszerűségét azokon a területeken, amelyekre az „Új megközelítés” vonatkozik, aláhúzta az összes érdekelt csoport hatékony részvételének jelentőségét a szabványosításban, és üdvözölte az Európai Bizottság szándékát arra vonatkozólag, hogy dokumentumot dolgozzon ki a szabványosítás és a környezetvédelem témákról.

1.5. Ehhez a Tanácsi üléshez kapcsolódva az Európai Bizottság „Az európai jogalkotást és közösségi politikát támogató szabványosítás szerepe” című munkaokmányban egy sor fontos pontot dolgozott ki, többek között a következőket:

1.5.1. Az európai szabványosítás fokozottabb alkalmazása az Európai Unió politikájában és jogalkotásában annak érdekében, hogy ilyen módon, a társadalom és a vállalatok igényeivel összhangban, elősegítsük a műszaki szabványok új területekre, például a szolgáltatásokra, adatfeldolgozásra és telekommunikációra, közlekedésre, fogyasztó- és környezetvédelemre való kiterjesztését;

1.5.2. A vállalatok vezetőiben és a többi érdekelt félben tudatosítani kell, hogy a szabványosítás nagy előnyökkel jár az üzleti világban, különösen olyan tevékenységeknek köszönhetően, amelyek lehetővé teszik és megkönnyítik a szabványok kidolgozásában való részvételüket, mindenekelőtt a kis- és közepes vállalkozások képviselőinek fokozottabb bevonásával;

1.5.3. A szabványosítás jogi keretfeltételeinek átdolgozása, hogy jobban megfeleljenek az európai műszaki szabványok területén végbement legújabb fejlődésnek és kihívásoknak, a jogi előírások egyszerűsítésének és a „jobb jogalkotásra” ⁽⁶⁾ irányuló elvnek, a kibővített Európa iparpolitikai irányelveinek megfelelően ⁽⁷⁾, valamint a 2003-tól 2006-ig terjedő időszakra vonatkozó belső piaci stratégia ⁽⁸⁾ elsődleges céljainak;

⁽⁶⁾ Az Európai Bizottság COM(2002) 278 végleges közleménye.

⁽⁷⁾ A COM(2002) 714 sz. „Iparpolitika a kibővített Európában” c. közlemény.

⁽⁸⁾ „Belpiaci stratégia – elsőrendű feladatok 2003–2006.” c. COM(2003) 238 sz. közlemény.

1.5.4. Egy szilárd és jogilag biztos alapokkal rendelkező pénzügyi keret létrehozása az európai szabványosítás támogatására, amely biztosítja az európai szabványosításnak az Európai Bizottság és a tagállamok általi együttes finanszírozását, az európai infrastruktúrákat, valamint a CEN, CENELEC és az ETSI közötti mélyebb együttműködést;

1.5.5. Az európai szabványügyi szervezetek támogatása annak érdekében, hogy növeljék azok hatékonyságát a műszaki szabványok létrehozásával, és a nemzetközi szabványok megállapításának és alkalmazásának elősegítésével kapcsolatban, ezzel könnyítve a nemzetközi piacokhoz és a világkereskedelemhez való hozzáférést, kiküszöbölve a felesleges kereskedelmi akadályokat, illetve a szabványosítás egyetemességének szavatolásával.

1.6. Ráadásul egy európai műszaki szabványosítási kultúra kialakítása a 25-tagú EU belső piaca hatékony és kiegyensúlyozott működésének lényeges előfeltétele. Különösen a környezetvédelem területén kell ezért intézkedéseket hozni a szakemberek képzésére és megfelelő adatbankok létrehozására és alkalmazására, hogy ezzel biztosítsák, az európai szabványosítási rendszerben figyelembe veszik a környezeti szempontokat, és hogy az új tagállamokat szabványügyi szervezeteik részvétele révén teljes mértékben bevonják őket ebbe a folyamatba. Tekintettel ezen országok vállalatainak szerkezetére és nagyságára, az EGSzB feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a kibővített EU kis- és középvállalatait (KKV) teljes mértékben bevonják a szabványosítási munkába, és a meglévő európai műszaki szabványok alkalmazását konkrét intézkedésekkel támogassák.

1.7. Az európai műszaki szabványosítási rendszer, amely az összes, az új szabványok kidolgozásában résztvevő fél közös megegyezésének és a felállított szabványok önkéntes átvételének elvén alapul, működőképesnek bizonyult, és oly hatékonyak és rugalmasnak, hogy mind több szabványt lehetett felállítani. Az európai szabványok teljes száma így 2003-ban elérte a büszke 13 500-as kerek számot, amely rendkívül pozitív hatással volt a gazdaságra. Konkrétan csökkentek az üzleti tranzakciók költségei, könnyebb lett a kereskedelem és az árucseré, nőtt a versenyképesség és fokozódott az innováció. További fontos része a szabványosításnak a kereskedelmi akadályok csökkentése a belső piacon és gyakran már a világpiacon is.

1.8. Ezeket a sikereket az EGSzB nézete szerint nemcsak teljes egészében meg kell őrizni, hanem fokozni kell, amint azt már a Szabványügyi Bizottság 2002 márciusában a szabványosításról írt végkövetkeztetéseiben hangsúlyozta. A gazdasági, társadalmi vagy környezeti szempontoknak a szabványosítás során való mindenkor figyelembevétele ugyan kívánatos, viszont az EGSzB felfogása szerint semmi esetre sem szabad ennek károsan befolyásolnia a szabványosítás lényegét és fő vonásait, amelynek továbbra is szabad, önkéntes és közös megegyezésen alapuló eljárásnak kell maradnia, ugyanis ezek a vonások tették a szabványosítást nemzeti és nemzetközi szinten sikeres eszközzé.

2. A közlemény lényeges elemeinek összefoglalása

2.1. Az Európai Bizottság közleményének **céljai** lényegében az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- A közvélemény figyelmének felhívása arra, hogy szükséges a környezeti szempontok figyelembevétele az európai szabványosításnak, az érintettek által irányított és önkéntes megközelítés szerinti, folyamatában;
- Folyamatos viták indítása a szabványosítást végző szektor gazdasági szereplőivel annak érdekében, hogy kidolgozzanak egy konkrét akciótervet, mely a következőkre vonatkozik: 1) továbbképzési és figyelemfelhívó akciók; 2) az összes érdekelt fél részvételének megszervezése és támogatása a szabványosítási folyamatban; 3) minden olyan rendelkezésre álló eszköz rendszeres használata, amelyek révén figyelembe vehetőek az ökológiai megfontolások a szabványosítás terén; 4) a szabványosítási megbízásokra, a környezeti intézkedésekkel, illetve a termékek ökológiai szempontjaival kapcsolatos sajátos megbízásokra vonatkozó keretfeltételeknek az Európai Bizottság általi újra-meghatározása;
- A fent nevezett négy területen elérendő eredmények fényében környezeti szempontok integrációs folyamatának állandó értékelése és ellenőrzése az európai szabványosítás során.

2.2. Az Európai Bizottság a következő akciókat javasolja ezen célok elérése érdekében:

- **az érdekelt gazdasági szereplők szintjén:** javaslatokat tenni a figyelem felkeltésére; a bevált gyakorlatok kicserélése a továbbképzés és a figyelemfelkeltés terén; tágkörű konzultációk a szabványosítási megbízások meghatározása során; meghatározni a prioritásokat a környezeti szempontoknak az európai szabványokba való konkrét integrálása során; kidolgozni a környezetvédelmi követelményeknek a szabványokba történő integrációjának fokát mérő mérőszámokat; az európai szabványosító szervek által kezelt szabványosítása ökológiai kérdéseinek azonosítása és összehangolása; EU-támogatás azoknak az európai érdekcsoportoknak, amelyek az ilyenfajta akciókat végrehajtják; időszakonkénti jelentéskészítés az ökológiai követelményeknek a szabványokba történő integrációjához rendelkezésre álló különböző eszközök felhasználásáról;
- **a tagállamok és különösen az újonnan csatlakozott államok szintjén:** intézkedéseket hozni a továbbképzés és a figyelemfelkeltés támogatására; összegyűjteni és terjeszteni az információkat a különböző szabványügyi szervezetek segítségével; az összes érdekelt gazdasági szereplő, különösen pedig a civil társadalom képviselőinek és a környezetvédelem területén tevékenykedő állami intézményeknek a támogatása és segítése, hogy ezek teljes mértékben bekapcsolódjanak a szabványosítási folyamatba; jelentés készítése az elfogadott támogatási intézkedésekről, hogy ezzel is elősegítsük a tapasztalatok és bevált gyakorlatok cseréjét;

– **közösségi szinten:** Az európai szabványügyi szervezetek által létrehozott figyelemfelkeltő és továbbképzési akciók támogatására, pénzügyi jellegű közösségi intézkedések bevezetése; a végrehajtott továbbképzési és figyelemfelkeltő intézkedések folyamatos ellenőrzése; a szabványosítási megbízások meghatározásakor beilleszteni a környezeti szempontokat, ha kell, az érdekelt csoportokkal való konzultáció után; támogatás nyújtása az európai szintű érdekcsoportoknak az európai szabványosítás ökológiai elemeinek értékeléséhez és összehangolásához; rendszeres találkozók szervezése a tapasztalatok és a bevált eljárások kicserélésére, illetve elfogadni olyan az európai szabványosítás előrehaladását mérő jelzőszámokat, amelyek különösen az ökológiai dimenziót mérik; egy a fent említett szektorokban megvalósított előrehaladást állandóan értékelő rendszer felállítását, amelyet az érdekcsoportokkal közösen legalább évente egyszer felül kell vizsgálni.

3. Általános megjegyzések

3.1. A Bizottság üdvözlöi az Európai Bizottságnak azt a kezdeményezését, amely arra irányul, hogy **behatóan megvizsgálja azokat a lehetőségeket, alkalmakat és módozatokat**, hogyan lehet az európai műszaki szabványok meghatározásába integrálni nem csupán a környezetvédelem, hanem – a termékek előállításához, gyártásához, terjesztéséhez, karbantartásához és hulladékká válásához szükséges – természetes erőforrásoknak és nyersanyagoknak a tartós felhasználása által is ösztönzött megfontolásokat

3.2. Ezzel összefüggésben a Bizottság nagy súlyt fektet arra, hogy **műszaki téren saját európai szabványkultúráját** alakítsa ki, amely garantálja a **25-tagú EU** belső piacának hatékony és kiegyensúlyozott működését, különösen a környezetvédelem terén kell a szakemberek továbbképzésére és megfelelő adatbankok létrehozására és használatára olyan intézkedéseket hozni, amelyek lehetővé teszik annak felmérését, hogy a környezeti szempontokat hogyan lehet az európai szabványosítás rendszerébe integrálni, tekintettel az új tagállamokra is.

3.3. Mindenesetre a Bizottság nézete szerint elengedhetetlen, hogy az érintettek által és saját maguk számára szabadon megvalósított eljárások önkéntes, megegyezésszerű, nyitott és átlátható jellege, amely tulajdonságok **az európai szintű műszaki szabványosítás tétjét jelentik**, ne csorbuljanak, sőt ellenkezőleg, megszilárduljanak a társadalmi-gazdasági és ökológiai szempontok figyelembevétele során is.

3.3.1. A Bizottság rámutat arra, hogy **már jelenleg is számos olyan európai műszaki szabvány létezik, amely vagy közvetlenül a környezetre vonatkozik**, vagy figyelembe veszi a környezeti szempontokat. Ezzel összefüggésben gondoljunk elsősorban a termékek életciklusának lényeges elemeire vonatkozó szabványokra és a szabványosított mérési és vizsgálati eljárásokra, vagy a környezeti technológiák és a környezetgazdálkodás olyan műszaki szabványaira is, mint például az EMAS környezetgazdálkodási rendszer, amely a 14001-es sorozat EN/ISO szabványain alapul.

3.3.2. A Bizottság ezenkívül meglepődéssel mutat rá arra, hogy az európai szabványügyi szervezetek **megfelelő eszköztárral rendelkeznek** ahhoz, hogy **a környezeti szempontok optimálisan kerüljenek figyelembevételre** a műszaki szabványok megalkotásakor. Példák erre az IEC 109 útmutatása⁽¹⁾ az elektrotechnikai és elektronikus termékek műszaki szabványainak területén, amelyet 1995-ben sikeresen vezettek be, és csak nemrégiben dolgoztak át; a 2002-ben aláírt ISO/TR 14062-es szabvány⁽²⁾ a termékefejlesztés területén; az ETSI/CENELEC több mint 100 „Minőségi szabvány a kibocsátások és a zavartűrési terén”, végül a CEN környezetvédelmi honlapja (Environment Help Desk) által kezdeményezett ISO/64 magatartási kódex.

3.4. A Bizottság meggyőződése szerint a fenti megállapítások annak igazolása, hogy könnyebben megvalósítható a környezeti szempontoknak a műszaki szabványosítás folyamatába történő hatékony integrálása – különösen a kis- és középvállalatoknál – **magatartási kódexekkel és műszaki jegyzőkönyvekkel, valamint rugalmasabb eszközökkel** vagy pedig olyan ismeretterjesztő továbbképző tanfolyamokkal és kézikönyvekkel, amelyek révén a környezeti kérdések már az új termékek, gyártási eljárások és szolgáltatások kifejlesztésének a szakaszában tudatosulnak. Ennek érdekében egyszerűsített eljárásokat kell használni, melyeket az EMAS-ügyben már elfogadtak; vagy higiéniai és biztonsági normákat a kisvállalkozóknak, melyekre az EGSZB már többször utalt a véleményében⁽³⁾.

3.5. A Bizottság hangsúlyozza, hogy **ennek során meg kell akadályozni a szabványosítási eljárás akadályozását vagy lelassítását. A magasabb költségek és a nagyobb közigazgatási ráfordítások sem** egyeztetethetők össze a közösségnek a szabványosítás egyszerűsítésére vonatkozó alapelveivel. Ezzel összefüggésben a Bizottság teljes mértékben osztja a 2002. március 1-ei **Szabványügyi Tanácsnak** azt a végkövetkeztetését, miszerint „messze nincs biztosítva, hogy Európa teljes szabványosítási rendszere életképes lesz tekintettel a gyorsan változó európai és nemzetközi környezetre és a szokásos bevételi források változásaira”⁽⁴⁾. A Bizottság felfogása szerint a szabványosítást a vállalatok és szakemberek számára vonzóbbá és hasznosabbá kell alakítani, mert ők azok, akik rendelkeznek azzal a műszaki szakmai hatáskörrel, amellyel a környezeti szempontokat elfogadható áron, integrálhatják a termékgyártásba.

3.6. A meglévő mechanizmusokat, tekintettel a vállalatok optimális teljesítőképességére, tovább kell fejleszteni, amelyek során **tökéletesíteni kell minden gazdasági szereplő környezeti szaktudását**, és biztosítani kell a szabványosítási folyamat kezdetétől fogva minden érintett **aktív részvételét**. A műszaki, tudományos és társadalmi szempontok mellett az egészségvédelem, a biztonság és a vevő elégedettségének szempontjait is figyelembe kell venni. Különösen az utóbbi években kerültek olyan kérdések fokozottabban a figyelem középpontjába, mint a természeti erőforrások és az energia felhasználásának csökkentése és racionalizálása, a hulladék mennyiségének és a károsanyag-kibocsátásnak a csökkentése és mindenekelőtt az önkéntes szabványok megalkotási eljárásának **minősége** tekintettel azoknak nemzetközi szinten való egyszerű alkalmazására.

⁽¹⁾ IEC-Vezérfonal 109 „A környezeti szempontok bevonása az elektrotechnikai termékszabványokba”.

⁽²⁾ ISO/TR 14062 „A környezetgazdálkodás - a terméktervezés és fejlesztés környezeti szempontjainak integrációja”.

⁽³⁾ 560/1999 sz. GSZB-velemény, 1999. május 29. (HL C 209, 1999. július 22.)

⁽⁴⁾ 2002. március 15-i HL C 66.

3.7. A Bizottság nézete szerint és arra a jelenlegi demokratikus folyamatra való tekintettel, amely messzemenően épít a nemzeti struktúrákra, célszerű lenne **azt a kérdést, hogy miként lehetne a környezeti szempontokat konkrétan integrálni a szabványosításba, átengedni az érintetteknek (érdekcsoportoknak)**, elkerülve ezzel a „fentről lefelé” elv szerinti eljárást.

3.8. A Bizottságnak az a véleménye, hogy a műszaki szabványok kialakításának nem szabad gyorsabb ütemben történnie, mint a a különböző szektorokban végbemenő **kulturális változásoknak**, annak érdekében, hogy **tudatossá váljék a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos szerepük. Itt az Európai Bizottságnak az a különleges feladata van, hogy járuljon hozzá a tudatosításhoz, és a szaktudás és a bevált gyakorlat terjesztésével indítson el egy kulturális átalakulást.**

3.9. Az önkéntes műszaki szabványok jó minősége lényeges eleme **európai szintű többletértéküknek**. A Bizottság nézete szerint e minőséget csak az összes a szabványosítási folyamatban érdekelt fél, vagyis az ágazati képviselők és a kis- és közepes vállalkozások képviselőinek, a munkavállalóknak, fogyasztóknak és nem-kormányzati szervezeteknek az aktív részvételével lehet garantálni. A szereplők magas száma a biztosítja **a termelés, az egészségvédelem, a biztonság és a környezetvédelem követelményei közötti kiegyensúlyozott viszonyra.**

3.10. A **szubszidiaritás elvét** alkalmazva ennek a részvételnek **elsősorban az egyes államok szintjén** kell megtörténnie, különösen az új tagállamokra vonatkozólag. Nem csak a **nem-kormányzati szervezeteket** kell támogatni, hanem és **mindenekelőtt a KKV-kat**, és különösen a KKV-knak a szabványosítási folyamathoz való szükséges hozzáférését, **tekintettel szerkezetükre és nagyságukra**. Ezzel összefüggésben emlékeztetnünk kell arra, hogy a **kifejezetten a KKV-k számára létrehozott európai grémiumokat, mint pld. a NORMAPME-t** meg kell erősíteni és optimálisan használni.

3.11. A Bizottság kiemeli **az új tagállamokban** a szabványügyi szervezetek és a nem kormányzati szervezetek általi **kapacitás-építés** EU-intézkedésekkel és **olyan projektekkel** való támogatásának szükségességét, amelyek a szakemberek képzését és egy a **végfelhasználókhöz lehetőleg közel álló interoperábilis (több irányból működtethető) és decentralizált adatbanki hálózat** gyors létrehozását célozzák. Itt elsősorban az a cél, hogy az információkhoz állandó és jobb legyen a hozzájutás, és szavatoljuk az összes vállalat tudatos részvételét a szabványosítási folyamatban.

3.12. A szabványosítási munka során a **prioritások** megállapítására vonatkozóan a Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy ennek a továbbiakban **az összes érdekcsoporthoz bevonásával egy egyetértő és önkéntes eljárásban** kell végbemennie. El kell kerülni a tisztán politikai indíttatású prioritásokat, amelyek elhanyagolják a termékek és előállítók sajátosságait.

3.13. Az „új megközelítés” keretében a Bizottság által alkalmazott kötelező szabványosítási megbízásokra vonatkozóan a Bizottság azt a nézetet képviseli, hogy **a környezettechnikai szabványok alkalmazását** nem fentről kellene döntésekkel ösztönözni, hanem **annak a környezetet nem terhelő termékek szélesebb körű elfogadásán és a piaci keresleten kell alapulnia.**

3.14. A Bizottság meg van győződve arról, hogy az új megközelítés megvalósítása folyamán a jól megfogalmazott szabványosítási megbízások hozzájárulnak a belső piac sikeréhez, ezt a sikert azonban nem szabad azzal semmissé tenni, hogy politikai jellegű, nehézkes döntési eljárásokat visznek bele a műszaki szabványügyi szervezetekbe.

3.15. **Az európai műszaki szabványok nemzetközi szinten történő alkalmazásának** a Bizottság meglátása szerint nagy jelentősége van termékeink teljes piaci jelenlétének és a világpiacon való versenyképességének garantálásában. A drezdai és bécsi megállapodásoknak köszönhetően a CENELEC-szabványok több mint 83 %-át és a CEN-szabványok kb. 40 %-át közvetlenül a nemzetközi szabványügyi szervezetek, az ISO, IEC és az ITU szabványaiból vezették le. A Bizottság felfogása szerint **meg kell akadályozni, hogy a környezetvédelmi szabványok követelményeit a Világkereskedelmi Szervezet TBT-megállapodása értelmében kereskedelmi akadályokként értelmezzék**, vagy hogy azok az európai vállalatok számára a világpiaci versenyben hátránnyá váljanak. Ebben a vonatkozásban mind a Transzatlanti üzleti párbeszédben (TABD), mind a Japánnal folytatott párbeszédben (EJBD), mind a Mercosurban (MEBF) való aktív fellépés szükséges ahhoz, hogy az európai és a nemzetközi szabványok között fennálló szakadékot ne mélyítsük tovább.

4. Külön megjegyzések

4.1. Részvétel: El kell kerülni, hogy a szabványok elfogadásának és átdolgozásának eljárása, amely most már átlagosan háromtól öt évig tart, a szélesebb körű részvétel miatt még tovább húzódjon. **Ennek során teljes körűen alkalmazni kell a szubszidiaritás elvét. Nemzeti szinten** garantálni kell az összes érdekcsoporthoz részvételét, különösen a munkáltatókét és a dolgozókéét, míg az **európai szintre** a nemzeti szabványügyi grémiumok képviselőinek egy már előzőleg egyeztetett véleményét kellene vinniük. Szintén ezen a szinten kell a kis- és közepes vállalatok és az érintett nem-kormányzati szervezetek európai szövetségeinek képviselői számára a részvételt szavatolni, ahová az egyes szervezetek előzőleg egyeztetett álláspontjait kellene továbbvinniük.

4.2. Együttműködés: A Bizottság különös jelentőséget tulajdonít a **műszaki szakismeretek szervezett cseréjének és a viselkedési kódok fejlődésének, melyek önkéntes alapon szerveződnek**. Ennek során viszont használni kellene a már meglévő eszközöket (vö. 3.3.2. bekezdés), amelyeket különösen az új tagállamok tekintetében meg kell erősíteni, és ki kell építeni.

4.3. Kultúra: A társadalmi-gazdasági és ökológiai szempontokat is felölelő **európai szabványosítási kultúrának a kialakítása műszaki területen** elsőrendű célja a vállalatoknak és szövetségeiknek, különösen a KKV-knak, valamint a munkavállalók és érdekcsoportok szervezeteinek. A fogyasztóknak és környezetvédő szervezeteknek mind nemzeti, mind európai szinten megfelelő pénzügyi támogatásra van szükségük ahhoz, hogy bővítsék ismereteiket a műszaki szabványosítás területén, és minőségi, illetve hozzáértő képviseletet biztosítsanak.

4.4. Finanszírozás: **Több éves, nemzeti és közösségi költségvetési tételre lenne szükség továbbképzési és tudatfejlesztő intézkedésekre.** Ezekből a hitelekkel részesíteni kellene a nemzeti és európai szabványügyi szervezeteket, a szociális partnereket és a civil társadalom különböző elemeit képviselő szervezeteket.

4.5. Prioritások: Az új műszaki szabványok megalkotásánál a **prioritások kijelölését** át kell engedni az összes résztvevő egyetértő választásának, hiszen ők a közvetlen szereplői a szabványosítási folyamatnak, és ezért nekik kellene a teljes felelősséget vállalniuk; a prioritásokat semmi esetre sem szabad fentről érkező döntéssel megállapítani. Eszközök: A például a 3.3.1.–3.3.2. pontokban megnevezett **eszközök** rendszerszerű alkalmazása a környezeti szempontoknak a szabványosítás során való figyelembevételére csak a technikai szabványosítási folyamat szereplőinek tett **ajánlatnak és nem kényszernek** tekintendő, önkéntes alapon.

4.6. Értékelés: Azoknak **az eredményeknek a feldolgozása és értékelése**, amelyeket a tudatalakításra és továbbképzésre, valamint a nemzeti és európai szabványügyi szervezeteknek a megerősítésére a nem-kormányzati szervezetek és KKV-képviselek szakértő részvételével az intézkedések elértek, alapul szolgálhat ezen a területen a Bizottság, a Tanács, az Európai Parlament és a Gazdasági és Szociális Bizottság számára a tervezett **kétéves jelentésekhez** és az intézkedéseknek és a közösségi stratégiának **az ötévenkénti felülvizsgálatához.**

5. Véggöveztetések

5.1. AZ EGSzB meg van győződve, hogy szükség van a szabványosítás felgyorsítására, anélkül, hogy nehezebbé tennék a folyamatot, ezzel biztosítván, hogy minden szempontból, beleértve a környezeti szempontot is, magas szintű belső piacot hozunk létre. A cél, hogy a szabványosítási folyamatot hatékonyra, olcsóbbá és bürokrácia mentessé tegyék, illetve, hogy a tagállamok intézményes képességeit előzetesen ehhez igazítsuk.

5.2. Az EGSzB szerint, a környezeti szempontoknak a szabványosítás európai rendszerébe történő integrálásának a szubsidiaritás elvének teljes betartása mellett kell végbemennie,

mert ez az elv biztosítja, hogy teljes mértékben részt vesz minden gazdasági szereplő e folyamatban, különösen a KKV-k és a nem kormány szervezetek, mind a nemzeti, mind pedig a regionális szinten, mivel köztudottan az érdekelt felekhez ezek a szintek vannak a legközelebb.

5.3. A globális piac kifejlesztése és az olyan újabb nagy egységeknek, mint Kína, India és Oroszország megnyitása a világkereskedelem előtt, elsődleges feladattá teszi a jelenlegi európai szabályozás nemzetközi szintre történő átvitelét, a drezdai és bécsi megállapodásoknak megfelelően, azzal a céllal, hogy a szabványosítási megoldásokat kereskedelmi előnyökké alakítsuk át az európai vállalatok számára.

5.4. Az EGSzB szerint az a cél, hogy optimális kölcsönhatás jöjjön létre a kényszerítő környezeti szabályok, illetve az önkényesen kialakított műszaki normák között, mely utóbbiak a környezeti és minőségi problémák iránti nagyobb érzékenységből erednek.

5.5. Az EGSzB határozottan kiáll amellett, hogy az olyan szociális partnerek között, mint amilyenek az európai és nemzeti szabványügyi szervezetek, az ipar, a KKV-k, a dolgozók képviselői, fogyasztók, nem kormányzati szervezetek, megszilárdítsák a bevált gyakorlatok kicserélésének és a párbeszéd programjait, ezzel fejleszve az ismereteket, azon célból, hogy, a lisszaboni stratégia és a fenntartható és versenyképes növekedés elveinek megfelelően, a szabványosítási eljárás kialakítását támogassuk.

5.6. Ezért a következőkre lenne szükség:

- elősegíteni egy európai műszaki szabványosítási kultúrát az EU számára;
- intézkedéseket hozni arra, hogy a szakemberek számára képzést biztosítsunk, illetve megfelelő és széleskörűen felhasználható adatbankot kifejlesztteni;
- nagyobb mértékben integrálni az európai szabványosítási rendszert és a környezetvédelmet;
- a kereslet oldaláról ösztönözni a reakciókat (más szóval felhívni a fogyasztók figyelmét), azon célból, hogy a természetes erőforrások, a nyersanyagok és a késztermékek tartós felhasználására törekvő piaci keresleten javítsunk
- megfelelő egyensúlyt teremteni a Kiotói Jegyzőkönyv figyelembevételével a biztonság, higiénia és az egészség elsődleges szempontjainak védelme, illetve a globális környezeti szempontok között;
- teljes mértékben alkalmazni kell a szubsidiaritás elvét, az összes érdekelt fél részvételének ösztönzésével mind nemzeti, mind regionális szinten;

- olyan rugalmasabb magatartási kódok elfogadását ösztönözni, melyek a környezettel egyezőbb szabványosítási folyamatokhoz vezetnek, annak érdekében, hogy különösen a KKV-kat segíthessük az új termékek, új folyamatok, új szolgáltatások létrehozatala során abban, hogy e műszaki folyamatok gazdasági szempontból is érvényesek legyenek;
- kialakítani eszmecsere fórumokat, a belső piacot illető lisszaboni stratégia, és a környezetet és az egészségügyet illető 2004-2010 akcióterv között, annak érdekében, hogy az

összes a szabványosítási folyamatban érdekelt fél – CEN, a CENELEC, ETSI, KKV-k szabványosítás, ANEC (fogyasztók), TUTB (a dolgozók képviselői), ECOS (környezetvédelmi szervezetek), ipar, elosztás és szolgáltatások –, között a szakemberek közti párbeszédet kiterjeszthessük;

- támogatni az alap műszaki szabványosítás fejlesztését a termékek minőségére és az eljárásokra vonatkozó szabályozásokat illetően a mezőgazdasági és az élelmiszer termelés terén.

Brüsszel, 2004. szeptember 15.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Roger BRIESCH

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye a következő témában: „Városkörnyéki mezőgazdaság”

(2005/C 74/12)

2003. július 17-én, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elhatározta, hogy saját Működési Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdésében foglaltak értelmében, saját kezdeményezésű véleményt bocsát ki „A városkörnyéki mezőgazdaság”-ról.

A „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció, amely a tárgyi bizottsági munka előkészítésének felelőse, a véleményét elfogadta 2004. július 6-án. A téma előadója: **J. CABALL i SUBIRANA** volt.

A 2004. szeptember 15-én és 16-án megtartott plenáris ülésén (szeptember 16-i ülésen), az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a jelen véleményt 132 igen szavazattal és 3 tartózkodással elfogadta.

1. Bevezetés

1.1 Termelő tevékenység a városi környezetben

1.1.1 A városkörnyéki területek kérdése különböző európai vitafórumokon érdekütközés és vita tárgya, köztük az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságban is. Egy olyan valósággal kell egyre inkább szembenézni, amely az EU számos közösségében jelen van a városiasodás, az iparosodás, a tercier szektor, a kommunikációs és szállítási, stb. infrastruktúra fejlődése következtében, amely felfalja a területet a mezőgazdasági termőföldek kárára, miatta egyre több mezőgazdaságilag művelhető terület válik jelentéktelenné, vagy versenyképtelenné.

1.1.2 A városkörnyéki térségben folytatott mezőgazdasági termelést az a városi környezet befolyásolja, amelyben kifejlődött, s amely negatívan hat rá és korlátozza gazdaságosságát. Ezek a negatív kihatások a fő okai annak, hogy a terület a káros környezeti kihatások következtében leromlik, és a város és falu közti társadalmi viszonyok megromlanak. A város és falu közti egyetértés hiánya olyan probléma, amely kezelésétől és megoldásától függően, akár jelentősen veszélyeztetheti magának a mezőgazdasági tevékenységnek a túlélését is.

1.1.3 A mezőgazdasági és városi területek hagyományos problémái mellett, egy új probléma merült fel, mégpedig, a városok körüli szabad területek védelme, ám mezőgazdasági

tevékenység nélkül. Ez az új probléma gyakorlatilag abból az elképzelésből származik, hogy az ilyen területeket „tematikus parkokká” kívánják alakítani, ahol minden mesterséges, és természetes környezetéből kiragadott lenne. Az elképzelés háttérében álló esztétikai kritériumokat tévesen a biodiverzitás megőrzését előíró jogszabályokkal próbálják igazolni, vagy olyan tájvédelmi koncepcióval, amely a mezőgazdasági tevékenységet megkísérelné a társadalom perifériájára küldeni, vagy néprajzi kirakat-tevékenységgé lezüllesztetni.

1.1.4 Az EU közös agrárpolitikája (KAP) kiemelten fontosnak ítéli meg az agrárgazdasági vállalkozások diverzifikálását olyan tevékenységek által, amelyek új jövedelmet termelnek a gazdák számára. Meg kell jegyezni, hogy mezőgazdasági művelés nélkül nem létezne falusi táj, vagyis a megművelt földek, állatok, rétek látványa, az ott tevékenykedő gazdákkal.

1.1.5 Mindez (a városi környezet nyomása, a mezőgazdasági termelők nélküli mezőgazdaság koncepciója és a KAP reformja) komoly problémákat vet fel a városkörnyéki mezőgazdaság folyamatosságát és stabilitását illetően. (Az ilyen jellegű problémák sokkal élesebben jelentkeznek itt, mint hasonló mezőgazdasági területeken, ami a mezőgazdasági tevékenység megszűnésének nagyobb kockázatára utal.)